

Commissie: accountants niet kritisch genoeg om zelf kwaliteit te verhogen

- Accountants hebben een 'te positief zelfbeeld'
- Er is veel kritiek op de controles van accountants
- Commissie doet dertig verbetervoorstellen

Martijn Pols
Den Haag

De accountantssector moet radicaal veranderen. Het lukt accountants niet om zelf de kwaliteit van hun controles te verbeteren, incidenten te voorkomen en hun cultuur te veranderen. Het toezicht op de beroepsgroep moet daarom scherper. Nieuwe wet- en regelgeving moet het vertrouwen in de sector herstellen.

Dat concludeert de Monitoring Commissie Accountancy (MCA). Deze onafhankelijke commissie is in 2015 ingesteld door beroepsorganisatie NBA om haar verbeterplannen te analyseren. Van die plannen is veel te weinig terechtgekomen, zegt de MCA. De commissie doet dertig voorstellen om de problemen in de sector aan te pakken, waaronder het plaatsen van een financiële muur tussen de accountants en de adviseurs bij grote kantoren als Deloitte en PwC.

Er is veel kritiek op de controles van accountants. Accountants keurden de jaarrekening goed van bedrijven die later omvielen, zoals installatiebedrijf Imtech. Andere gecontroleerde bedrijven bleken frauduleus, zoals meubelconcern Steinhoff. 'De tijd is rijp voor impactvolle ingrepen want zonder externe druk gaat deze sector niet veranderen', zegt commissievoorzitter Ada van der Veer.

In haar eindrapport berekent de MCA

'De tijd is rijp voor impactvolle ingrepen want zonder externe druk gaat deze sector niet veranderen'

MCA-leden (v.l.n.r.): Carin Gorter, voorzitter Ada van der Veer, en Erik van de Loo tijdens presentatie

FOTO: BART MAAT/ANP

dat accountants grofweg bij een op de drie controles fouten maken. Dat blijkt uit alle onderzoeken van toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) over de laatste tien jaar, maar ook uit internationale toezichtcijfers. Dat is volgens de commissie 'onacceptabel'. Ook wijst de MCA erop dat controles die van toezichthouders een onvoldoende krijgen, wel door de interne kwaliteitstoetsing van kantoren komen.

De accountantssector zelf heeft niet genoeg gedaan om dit te verbeteren, stelt Van der Veer. Veranderingen kwamen vrijwel alleen tot stand onder druk van de AFM, het ministerie van Financiën of de Tweede Kamer.

Het rapport volgt op een ander onderzoek naar de sector. De Commissie Toekomst Accountancy (CTA) onderzocht de beroepsgroep op verzoek van minister Hoekstra van Financiën. Die commissie presenteerde begin oktober een milder tussenrapport. Eind deze maand komt de CTA met een definitieve conclusie. Het rapport van de MCA zal het oordeel

van de CTA naar verwachting beïnvloeden.

NBA-voorzitter Marco van de Vegte zegt de dertig adviezen van de commissie 'zorgvuldig' te zullen bestuderen en samen met de sector te gaan werken aan een 'structurele verhoging van de kwaliteit' zodra de aanbevelingen van CTA eind januari verschijnen. Minister Hoekstra wil dan pas reageren.

De MCA verbiedt kantoren niet klanten zowel accountantscontrole als adviesdiensten te verkopen, zoals geopperd door sommige critici. Wel wil de commissie dat accountants het geld dat zij verdienen in hun eigen tak van het kantoor houden. Die financiële muur tussen accountants en adviseurs is nodig om te voorkomen dat een accountantskantoor kan omvallen. De samenleving is te afhankelijk van de vier grote kantoren Deloitte, EY, KPMG en PwC. Accountantskantoren moeten daarom ookvermogen aanhouden. De commissie pleit voor 15% van de omzet.

De commissie wil voortaan een onaf-

hankelijke voorzitter van beroepsorganisatie NBA, te benoemen door de minister van Financiën. Nu staat het bestuur nog onder leiding van een zelfgekozen deeltijdvoorzitter die in de regel afkomstig is van een van de grote vier accountantskantoren.

Het toezicht moet bij één instantie komen door alle controles bij voorkeur bij de AFM neer te leggen, vindt de commissie. De toezichthouder moet de grote kantoren bovendien ieder jaar onderzoeken, in plaats van om de drie.

Accountants moeten een minimaal aantal controles uitvoeren, zodat de boekcontroleurs voldoende ervaring opdoen. De commissie wil een minimum van tien controles per jaar als eis voor een AFM vergunning. Dat zou betekenen dat circa honderd van de huidige 170 kantoren hun vergunning kwijtraken. Die zijn samen goed voor 2% van de wettelijke controles.

➔ Pagina 12: Interview